

Kljub težavam dobro gospodarijo

Industrija še premalo sodeluje z drobnim gospodarstvom / Delavci morajo odločiti o dohodku, obratnih sredstvih in minulem delu / Domače znanje ključno v gospodarski stabilizaciji

Član predsedstva SFRJ Sergej Kraigher in članica sveta federacije Lidija Šentjunc sta prejšnji teden obiskala tri bežigradske delovne organizacije – Unis Tovarno opreme Savlje, delovno organizacijo Tekstil tozda Tonosa in enovito delovno organizacijo Iskra Delta. Na pogovorih, ki so se jih poleg predstavnikov kolektivov udeležili tudi Iztok Winkler, sekretar predsedstva MK ZKS Ljubljana, Jože Korinšek, sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS Ljubljana – Bežigrad in Jurij Zavec, predsednik bežigrad-

tudi s težavami. Predvsem je surovina vse slabša, zaradi zapletenih predpisov ne morejo uvoziti stroja in pogodbe s tujino stojijo. Sploh pa so stroji, tako kot v vsej tekstilni industriji, že zelo stari in skoraj za odpis. Sergeja Kraigherja je zanimalo predvsem, kako delavci odločajo o pogojih in rezultatih dela. »Delavci morajo vedeti za vse odločitve o dohodku, izgubi, o obratnih sredstvih in ne le o normah. Tudi na občinskih skupščinah je glas delavcev na zborih združenega dela še prešibak. Kot da se ne bi odločali o dohodku, ki so ga tudi

z domačimi proizvajalci, velikokrat tudi tepe, so povedali predstavniki te delovne organizacije. Samoupravni sporazumi, ki jih sklepajo z domačimi proizvajalci računalniške opreme, so tako neobvezujoči, da ostanejo velikokrat, seveda zaradi objektivnih težav, neuresničeni, proizvodnja Iskre-Delte pa zato tudi stoji. Toda v tej delovni organizaciji z 836 zaposlenimi, kjer se izobrazbena struktura v povprečju giblje med višjo in visoko izobrazbo, in ki je predvsem mlad kolektiv, so optimisti. Pogoji gospodarjenja v prihodnjem letu jih ne skrbijo, ker so, kot so povedali v šali, že vsega hudega navajeni in ker računajo predvsem na lastne sile. Te lastne sile pa predstavlja predvsem kopica mladih strokovnjakov, ki so jih letos na primer zaposlili 140, štipendirajo pa jih čez 200, ter skupina najpomembnej-

Sergej Kraigher, Lidija Šentjunc in gostje so si ob obiskih ogledali tudi proizvodne obrate in se pogovorili s predstavniki delovnih organizacij o njihovem poslovanju ter samoupravljanju. (zgoraj: v UNISU Tovarni opreme Savlje, spodaj: v Tonosi).

skega izvršnega sveta, so se gostje seznanili s poslovanjem teh delovnih organizacij, samoupravljanjem in s težavami, ki so od panoge do panoge različne.

UNIS – TOS DOMA PLAČUJE Z DEVIZAMI

V Unisu, Tovarni opreme Savlje, kjer se pripravljajo na reorganizacijo v dve delovni organizaciji, je tekla beseda predvsem o minulem delu. »Veliko referendumov o reorganizaciji ne uspe prav zaradi nerazčiščenega odnosa do minulega dela,« je dejal Sergej Kraigher. Pri ustanavljanju novih delovnih organizacij pustijo delavci, ki so že dolgo pri firmi, del svojega minulega dela v novem obratu. Zdi se jim, da so z reorganizacijo prikrajšani za del sebe. Prenos osnovnih sredstev zato ni le prenos imovine. »Delavec ima pravico na družbeni lastnini, ki jo je ustvaril, zato je treba razčistiti pravice in obveznosti, ki izhajajo iz minulega dela,« je dejal Sergej Kraigher.

Delavci Tovarne opreme Savlje so ga seznanili tudi s težavami, s katerimi se otepa na domačem trgu, kjer morajo plačevati večino v devizah. Le v sozdu, ki je dobro organiziran, se surovine in sredstva prelivajo brez deviz. Sergej Kraigher je v pogovoru tudi opozoril, da industrija še vedno premalo sodeluje z drobnim gospodarstvom. »Kmalu ne bomo več zdržali visokih režijskih stroškov na enoto proizvoda. Skupna režija bo vedno večja, individualno delo pa zato vse pomembnejše, tudi v konkurenci na tujem trgu,« je dejal Sergej Kraigher.

TONOSA USPEŠNO IZVAŽA

Delovna organizacija Tekstil spada v vrh jugoslovanskih tekstilcev. Z 2.700 delavci bodo letos ustvarili predvidoma devet milijard celotnega prihodka. Dvanajst proizvodnih in dve trgovski temeljni organizaciji združenega dela se s svojimi izdelki, po katerih je kljub manjši kupni moči, vse več povpraševanja, vse bolj usmerjajo tudi na tuj trg. Predvidevajo, da bo dolarska vrednost letošnjega izvoza že dvakrat večja od dolarske vrednosti uvoza. Seveda se otepa

sami ustvarili. Namesto ukrepov družbenega varstva bi lahko veliko težav rešili z dogovarjanjem in odločanjem delavcev na zborih združenega dela,« je dejal Sergej Kraigher in dodal, da se dobro stoječi kolektivi ne bi smeli uspraviti in misliti, da vse to zanje ne velja.

ISKRA – DELTA RASTE IZ SVOJEGA ZNANJA

Enovita delovna organizacija Iskra Delta, v katero sta se združili Iskrin tozda Računalniki in Elektrotehnika delovna organizacija Delta, že žanje s svojimi proizvodi – med njimi je najpomembnejši povsem domači računalnik Partner – in z že gotovimi aplikacijami v energetiki, prehrambeni, tekstilni, lesni, kemijski, farmacevtski in papirni industriji, lepe uspehe doma in na tujem. Iskra-Delta je ustvarila s tujci povsem proizvodni in ne licenčni ali zastopniški odnos, ki bremeni številno jugoslovansko industrijo pred razvojem domačega znanja. Zato je ta delovna organizacija povsem enakovredna tujim partnerjem. Seveda nas to, da se opiramo predvsem na lastne sile in da se v proizvodnji računalnikov in računalniških sistemov povezujemo predvsem

sih jugoslovanskih strokovnjakov, ki se v okviru Iskre-Delte zberejo vsak teden, izmenjajo svoje izkušnje ter oblikujejo strategijo tehnološkega razvoja računalništva na sploh.

»Vaša poslovna in domovinska dolžnost je, da se sistematično in intenzivno vključujete v postavitve lastnega tehnološkega razvoja računalništva v vsej Jugoslaviji,« je dejal Sergej Kraigher. Le tako bomo dosegli cilje, ki smo jih opredelili tudi v strategiji dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, in dosegli, da bo domače znanje merilo nadaljnjega napredka. Vse predelavo so namreč tuje licence krojile meje našega razvoja. Seveda je še marsikje tako in vse delovne organizacije se ne znajo in ne morejo rešiti licenčne odvisnosti.

Gostje so si v vseh treh delovnih organizacijah ogledali tudi proizvodne prostore, v Iskri-Delti pa so pokazali tudi satelitske postanke Slovenije, ki jih je moč povečati do presenetljivih podrobnosti. Videti je bilo celo črnuško industrijsko cono kjer bo stala nova tovarna Iskre – Delte, ena najpomembnejših bežigradskih naložb v tem srednjeročnem obdobju.

VIDA PETROVIČ

ŽALNE SLOVESNOSTI OB DNEVU MRTVIH

Ob dnevu mrtvih so bile ob spominskih obeležjih za Bežigradom številne žalne slovesnosti. Žrtvam iz NOV so se poklonili predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine, mladina, delovni ljudje in občani. Položili so vence, učenci osnovnih šol pa so izvajali recitacije. Žalne slovesnosti so bile v KS Boris Kidrič pri spomeniku padlih krajanov, v KS Bežigrad pred spomenikom v Einspielerjevi ulici, v Gramozni jami (na sliki), na Črnučah pred grobnico narodnih herojev na novem delu pokopališča, v Šentjakobu pri Kraljevih, v Dolu pred šolo, v Stožicah pri partizanski grobnici in na Žalah pri spomeniku talcev.

DUŠAN REBOLJ

ZBOR OBČANOV

Ljubljana, 8. novembra 1983
Leto XXIII, šte. 14/301

GLASILO SZDL LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Združeno delo o resoluciji 84

Pogovarjali smo se z gospodarstveniki v Belinki, Mercatorju in Tovarni kovinske galanterije

O osnutku resolucije o politiki ureditve družbenega plana občine Bežigrad v prihodnjem letu so razpravljali že v vseh okoljih, tako v družbenopolitičnih organizacijah kot v delegatskih klopih. Kaj pa o osnutku gospodarstvenikov in družbenega razvoja občine v prihodnjem letu menijo v organizacijah združenega dela, tam, kjer se bodo končno lomila kopja začrtanih ciljev? Pogovarjali smo se z nekaterimi vodilnimi delavci in načrtovalci v organizacijah združenega dela.

EDVARD HARB, pomočnik generalnega direktorja v Belinki: »Belinka je organizirana

v dve temeljni organizaciji – v Perkemiju, ki proizvaja natrijev perborat in vodikov peroksid, ter v Belles, ki proizvaja sredstva za zaščito lesa. Predvidevamo, da bomo letos izdelali 34 tisoč ton natrijevega perborata, kar bo približno 8 odstotkov več kot smo načrtovali. Letos bomo poleg tega izdelali tudi 2.880 ton sredstev za zaščito lesa, to bo za 35 odstotkov več kot lani. Tudi za prihodnje leto predvidevamo pri Belinki povečanje fizičnega obsega proizvodnje za približno pet do devet odstotkov. S tem bomo presegli stopnjo rasti, ki jo predvideva občinska resolucija. Tudi na področju izvoza, ki smo ga že v prvih letošnjih osmih mesecih povečali za 15 odstotkov, v primerjavi z enakim obdobjem lani nameravamo prihodnje leto uresničiti resolucijske cilje. To pomeni povečan izvoz še za 18 do 20 odstotkov.

»Veliko si pri Belinki obetajo tudi od stopenjske izgradnje nove naložbe, ki bo v tem srednjeročnem obdobju povečala proizvodnjo vodikovega peroksida od 7.400 do 14.800 ton letno. Naložba bo končana leta 1985. Rok izgradnje se je podaljšal zaradi omejitev uvoza opreme. Že prihodnje leto pa se bo proizvodnja vodikovega peroksida povečala na 12.000 ton.

ALJOŠA PRAJS, vršilec dolžnosti direktorja DS DO Mercator – TOZD Mednarodna trgovina:

»V smernicah družbenega plana Bežigrad bomo upoštevali vse parametre za poslovanje v letu 1984, ki pa bodo korigirani z dokončnimi kriteriji

poslovanja za izvozno usmerjene delovne organizacije. Zagovarjamo nižjo stopnjo plana izvoza, upoštevajoč stopnjo težav, ki bodo izhajale iz zagotavljanja ustreznih blagovnih fondov, po kvaliteti in količini, ki pa so močno odvisni od ažurnega zagotavljanja repromateriala iz uvoza. To je naša glavna skrb, toda upamo, da bistvenih odmikov od načrtovanih postavk ne bo. Zato pričakujemo, da bodo načrti poslovanja v letu 1984 realizirani s stopnjami, kot so bile dosežene v letu 1983.

FRANC KOVAČIČ, direktor TKG:

»Kategorije, ki so predvidene v osnutku občinske resolucije so uresničljive in celo nujne, seveda pa so določeni predpogoji, da jih uresničimo. To je, da bo gospodarstvo, oziroma v konkretnem primeru predelovalna industrija, imela dovolj repromateriala, da bo tudi zagotovljen določen delež nujen potrebnih repromaterialov iz uvoza, ki jih doma ni mogoče dobiti in da bodo imele cene repromateriala enak trend gibanja kot pri končnih izdelkih. V dani situaciji, ko želimo bistveno popraviti rezultate in dvigniti proizvodnjo, pa opazamo ravno obratne trende. Repromateriala, ki bi ga želeli v večjih količinah na domačem trgu, ni, iz uvoza pa ga je nemogoče zagotoviti, bodisi zaradi deviz bodisi zaradi drugih formalnih ovir, ker domači proizvajalec na tem področju ne zagotavlja tega materiala v zadostni količini. Gre se za devizno participacijo pri domačih materialih, kar nas zopet spravlja v devizno odvisnost. To so samo nekateri pereči izseki iz problematike, čeprav mislim, da so cilji dobro zastavljeni.

V.P. S